



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ  
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

**Langhe-Cruys, Johan**

**Duaci, 1587**

Beneficiati superflua sua in quosuis vsus pios an dispensare possint.  
cap.xx.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Beneficiati superflua sua in quosvis usus pios an dissipare possunt. CAP. XX.

**V**erum licet clerici beneficiati superflua in usus debeant dispensare, tamen non adhibentur, ut magis in hos, vel in illos usus dissipentur, nec potius in fabricam, quam in hospitalitatem peregrinorum vel pauperum, vel in captiuorum redemptionem, vel alia similia pia opera; sed ex illorum hoc potest arbitrio, ut D. Thomas inquit<sup>a</sup>. Cumque per predictam diuisionem vna portio bonorum specialiter destinata sit clericis, ut ex illa sustentarentur, eorum portioni nihil detrahendum videbatur, nisi auditis eorum, quorum interesset, & causa cognita, eos ab eadem, & fabricam indigere ostenderetur. At huius causae cognitionem, & decisionem non solius Archiepiscopi, sed ipsius, & maioris, ac sanioris partis Capituli officio, & sententia Pontifex commisit<sup>b</sup>. Cum ergo ecclesiis comparet pauperibus in bonis ecclesiasticis, quibus fabricae, eadem ratione, & lege etiam iustitiae beneficiati tenentur, aut si reculent, cogi poterunt ad corporalem refectionem, & sustentationem pauperum, quae maior, iustior, & urgentior est causa pauperum, quam fabricae, cum omnia ecclesiarum bona ipso iure regerentur patrimonialia<sup>c</sup>, & in usus pauperum collata sunt, de quibus per Episcopum, & clericos illis dispensari<sup>d</sup>. Ita & D. Ambrosius<sup>e</sup>: Aurum, inquit, ecclesia habet, ut seruet, sed ut erogat, & subueniat in necessitatibus. Quid est opus custodire, quod nihil adiuuat? An ignoramus, quantum auri, atque argenti de templo Domini Assyrj sustulerunt? Nonne melius constabat sacris pro alimonia pauperum, si aliqua subsidia deessent, quam si sacrilegus contaminat, & asportat hostis? Nonne dicturus est Dominus, cur passus es tot inopes famorem? Certè habebas aurum, unde ministras alimoniam. Cur tot captiui in captiuitatem ducti, nec dempti ab hoste occisi sunt? Melius fuerat, ut vultu uentium seruares, quàm metallorum. His non potest responsum referre: Quid enim dices? Timui ne templi Dei ornatus decisset? Respondet: Aurum sacramentum

<sup>a</sup> quodlib. 6. art. 12.

<sup>b</sup> in d. c. fin. de his que si. a maiore parte capit. Saranen. in d. loco.

<sup>c</sup> Beneficiati non minus pauperibus quàm fabricae obligati sunt.

<sup>d</sup> c. tua nobis. de decim. c. decime. 16. q. 1. August. serm. 119. de temp.

<sup>e</sup> c. quia iuxta. 16. q. 1. Urban. Pava in epist. nu. 2.

<sup>f</sup> c. in canonicis. 16. q. 1. Syn. Ro. 6. Gregen. can. 7. & 8. Thom. 2. 2. quest. 87. art. 1. 3. & 4. & quodlib. 6. art. 19. Nazar. in d. tract. quest. 1. nu. 24.

<sup>g</sup> lib. 2. offic. c. 28. & c. aurum. 2. q. 2.



non querunt, neque auro placent, quæ auro non emun-  
 tur. Ornatus sacrorum, redemptio captiuorum est. Et  
 hæc illa sunt vasa pretiosa, quæ redimunt animas à  
 morte: ille verus thesaurus est Domini, qui operatur,  
 quod sanguis eius operatus est. Nemo potest di-  
 cere: cur pauper viuit? Nemo potest queri, quia  
 captiuus redemptus est. Nemo potest accusare, quia  
 templum Dei est adinacatum. Nemo potest indignari,  
 quia humanis fidelium reliquiis spatia laxata sunt.  
 Nemo potest dolere, quia in sepulchris Christianorum  
 corpora defunctorum est. In his tribus generibus vasa  
 ecclesie etiam initiata confringere, confrare, vendere  
 licet. Opus est vt de ecclesia mystici poculi forma non  
 fiat; nec ad vsus nefarios sacri calicis ministerium  
 transferatur. Ideo primùm intra ecclesiam quaesita sunt  
 vasa, quæ initiata non essent, deinde comminuta:  
 hoc enim conflata per minutas crogationes dispensata  
 in opibus, captiuorumque pretiis profecerunt. Quod si  
 vasa noua, & quæ nequaquam initiata videantur, &  
 vasa illi quos supra dixi, vsus omnia arbitror pie  
 conuertere. Huc pertinet & illud D. Hieronymi:  
 Episcopi est, pauperum opibus præuidere: igno-  
 rantia sacerdotis est, propriis iudere diuitiis. Natus in  
 paupere domo, & in tugurio rusticano, qui vix milio,  
 & in turgio pane rugientem ventrem saturare poteram,  
 & in columinis, & mella fastidio. Multi ædificant parietes,  
 & columnas ecclesie subtrahunt; marmora nitent,  
 & lacuearia splendent, gemmis altare distinguitur,  
 & ministrorum Christi nulla est electio. Neque verò  
 cuiusquam opponat diues in Iudæa templum, mēsam,  
 & thuribula, patellas, scyphos, mortariola, &  
 cetera ex auro fabricata. Tunc hæc probabantur à Do-  
 mino, quando sacerdotes hostias immolabant, & san-  
 guinis pecudum erat remissio peccatorum: quanquam  
 omnia præcesserint in figura. Scriptum est autem  
 in prophetis, in quos fines seculorum deueniunt. Nunc  
 cum paupertatem domus suæ pauper dominus  
 indicauit, portemus crucem, & delicias lutum pute-  
 mus. Amico rapere quippiam furtum est: ecclesiam  
 tradere sacrilegiū est. Acepisse pauperibus erogandū,  
 Z z v &

*Ornatus sacro-  
 rum redemptio  
 captiuorum est.*

*Quibus casu-  
 bus sacra vasa  
 ecclesie aliena-  
 relicat.*

*a in epist. ad  
 Neposia. & in  
 cap. gloria. 12.  
 q. 2.  
 Gloria Episco-  
 pi.  
 Ignominia sacer-  
 dotis.*



& esurientibus plurimis, illud reseruare vel caueri vel  
 timidum est: aut quod apertissimi sceleris est, unde  
 aliquid subtrahere, omnium praedonum crudelitate  
 superat. Crates<sup>a</sup> ille Thebanus homo quondam  
 simus cum ad philosophum Athenas pergentem  
 gnum auri pondus abiecit; neque parauit se posse  
 virtutes, & diuitias simul possidere. Nos sustinet  
 auro Christum pauperem sequimur, & sub praecario  
 mosynae pristinis opibus incubantes, quomodo  
 mus aliena fideliter distribuere, qui nostra timore  
 seruamus? Plenus venter facile de ieiuniis dispensari  
 Hierosolymis fuisse, sed Hierosolymis bene videtur  
 dandum est. Item largitate etiam Episcopi sumendum  
 de rebus ecclesiarum clericis dare licet: cuius profectus  
 precariae nomine fieri debet. Quocirca & ipsius  
 pontificum singularem suam erga pauperes  
 strans curam, & beneuolum affectum, inhiuere  
 testamenti factionem, illis duntaxat permittendum  
 in agritudine sua eleemosynas pauperibus, & desolatis  
 locis, & illis, qui ipsis seruiuerat, iuxta seruatum  
 erogarent, & conferrent. Atque haec sua erga pauperes  
 beneuolentiam & sollicitudinem SS. quoque Synodus  
 Tridentina demonstrat, ut supra a nobis dictum  
 ostensum est. Nec minorem hac sua constitutione  
 rauerit Pius quintus Papa erga pauperes beneuolentiam.

*Facultatem testandi, & disponendi de rebus ecclesiasticis  
 illegitimos Pij Papae V. reuocato.*

## CAP. XXI.

**Q**UAE ordini ecclesiastico noxia esse, & seculis  
 obijcere perhibentur, necesse est è medio  
 uere. Quod nos pro nostri muneris officio  
 alia incommoda, quae in oculos nostros incurramus  
 Christi peculio, ne ab indignis & reiectis ignominiose  
 consumatur, neve illorum causa ecclesiis, & pauperibus  
 praeripiatur, curam praecipua habere volentes, & ad  
 attributa potestatis plenitudine reuocamus, & abro  
 mus omnia, & quaecumque privilegia, licentias, dispensa  
 sationes, & indulta faciendi testamenta, donationes  
 ue inter viuos, siue causa mortis, legata, & quaecumque

*Crates Thebanus.*

*b in c. adhaec. & c. relatum. de testam.*

*c sess. 25. de refor. cap. 1.*

*Cauendum ne Christi peculium ab indignis ignominiose consumatur.*